

Maatschappelijke Opvang Nesselande:

Voorwaarden om deze voorziening maatschappelijke in te bedden

Dit stuk is met de medewerking van 53 (toekomstig) bewoners van Nesselande totstandgekomen. Het is mede gebaseerd op praktijkervaring met opvangprojecten en op literatuur hierover. Het is een werkdocument.

Tijdens de bijeenkomsten van de klankbordgroep MO Nesselande is toegezegd dat dit stuk integraal deel uitmaakt van de besprekingen over een op te stellen convenant. Dit stuk zal punt voor punt worden besproken. Op 18 oktober komen de punten aan de orde die van toepassing zijn op de samenstelling doelgroep.

Versie september 2007

Inhoud

1. Uitgangspunten
2. De omvang en fysieke vormgeving van de voorziening
3. De doelgroep die in Nesselande wordt opgevangen ('De aard van de voorziening')
4. Verklaring van 'goed genoeg gedrag'
5. 'Overige huisregels'
6. Het begeleidende personeel: aantal en kenmerken
7. Sancties, handhaving en controle
8. Klankbordgroep en beheerscommissie
9. Onafhankelijke evaluaties
10. Wat mag van de burgers in Nesselande gevraagd worden?
11. Als er toch overlast is of als de gemaakte afspraken niet worden nageleefd

1. Uitgangspunten

- a. De voorwaarden worden vastgesteld in samenwerking met burgers, samen met (deel)gemeente, politie, bewoners van Nesselande en Leger des Heils.
- b. Dit is een eerste voorstel voor voorwaarden van en door burgers van Nesselande ten aanzien van de MO Nesselande, Wollefoppenweg 45 Oost.
- c. Het deeltgemeentebestuur stelt zich garant dat de opvangvoorziening geen overlast zal veroorzaken (Diverse publieke uitspraken van onder meer voorzitter Krul en DB-lid Van Duin)
- d. Fractievoorzitters (die gezamenlijk een meerderheid vormen) hebben ook toegezegd dat de voorwaarden 1. mede door burgers worden opgesteld, 2. ertoe zullen leiden dat er geen overlast zal zijn

2. De omvang en fysieke vormgeving van de voorziening

- a. Er wordt een harde bovengrens gesteld van 15 personen aan de MO in Nesselande; voor nu en in de toekomst
- b. In het eerste jaar dat de opvang functioneert worden maximaal 12 personen opgevangen. Dit wordt geëvalueerd, ook met de klankbordgroep Nesselande, en dan wordt besloten of er draagvlak bestaat voor uitbreiding tot 15 personen.
- c. Er komen niet in één keer 12 personen in de MO Nesselande wonen. Dit gebeurt gestaffeld (3 x 4 personen), om zo de opgevangen personen, het begeleidende personeel en omwonenden aan elkaar te laten wennen.
- d. De fysieke vormgeving van het gebouw wordt afgestemd op een maximum van 15 personen
- e. Het gebouw wordt zo gebouwd dat het in de toekomst desgewenst een andere bestemming kan krijgen, bijvoorbeeld indien het aanbod van geschikte personen opdroogt of als zou blijken dat niet voldaan wordt aan de voorwaarde dat er geen overlast is of zal ontstaan.
- f. Het gebouw wordt onopvallend gebouwd. Het krijgt het uiterlijk van een gewone woonvoorziening. Het doel is dat over enkele jaren de voorziening in feite in geen enkel opzicht (negatief) opvalt. Dit betekent ook dat er geen grote vlaggen, geen routeaanduiding in de wijk Nesselande of borden worden geplaatst met daarop 'daklozenopvang' of 'Leger des Heils'. Trefwoorden zijn: sober, gewoon, onopvallend en in de stijl van de andere woningen in Nesselande.
- g. Het gebouw krijgt een tuin en wordt omgeven, ingebed in een haag van bomen of struiken. De bewoners van de voorziening verzorgen zelf de tuin.
- h. Het gebouw wordt zo gebouwd dat er een fysieke en psychologische scheiding bestaat tussen de voorziening en de kinderrijke woonwijk Haag & Park.

3. De doelgroep die in Nesselande wordt opgevangen ('De aard van de voorziening')

- a. De MO Nesselande is geen vangnetvoorziening. Wie niet langer voldoet aan de voorwaarden (zie ook punt 5), wordt uit de voorziening geplaatst.
- b. De doelgroep [we doelen steeds op een persoon die wordt opgevangen in de MO Nesselande] gebruikt geen softdrugs of harddrugs in de voorziening (*).
- c. De doelgroep gebruikt geen harddrugs op straat (*).
- d. De doelgroep is dus niet verslaafd: niet aan drugs, maar ook niet aan alcohol (*). Er komt geen dronkenschap voor bij de doelgroep: niet in de voorziening en niet op straat (openbaar dronkenschap).
- e. De doelgroep heeft geen psychische of psychiatrische stoornis. Dit is belangrijk omdat het Leger des Heils op de informatieavond heeft aangegeven dat haar personeel hierop niet is berekend en dus niet in staat is om deze personen te vangen. Letterlijk is door het Leger des Heils gezegd dat dit soort personen ergens anders opgevangen moet worden (**). Dit is vervolgens beaamt door een lid van het dagelijks bestuur. Dit is belangrijk vanwege de kinderrijke omgeving. Juist omdat criminele antecedenten in combinatie met een psychische of psychiatrische stoornis kunnen leiden tot een verhoogde kans op recidive.

Op basis van de vergadering van de klankbordgroep d.d. 6 september 2007 hebben we bij enkele externe deskundigen – onder meer directeurs in de geestelijke gezondheidszorg en wetenschappers, waaronder een hoogleraar – de vraag voorgelegd welke eisen de hoofdkenmerken van de MO Nesselande (inclusief de aard en omvang van de begeleiding) stelt aan de doelgroep wat betreft de psychische gesteldheid van de bewoners. We zullen de uitkomsten hiervan ruim voor de eerstvolgende bijeenkomst van de klankbordgroep – op 18 oktober 2007 – opnemen in dit convenant en dit (rond)mailen. Van belang is nu al dat alle door ons geraadpleegde deskundigen zeggen dat de vage omschrijvingen zoals die op 6 september van overheidswege werden gehanteerd zo vaag zijn dat het in feite “helemaal niets zegt” en “geen enkele toetsbare grens stelt”.

Dit consult bij deskundigen laat overigens onverlet dat wij, als burgers, het Dagelijks Bestuur en het Leger des Heils houden aan de toezegging dat de doelgroep geen psychische of psychiatrische stoornis heeft.

- f. De doelgroep heeft nooit een delict gepleegd waarvan iemand onder de 14 jaar slachtoffer is geworden. Dit is cruciaal vanwege de kinderrijke omgeving waar de doelgroep wordt opgevangen.
- g. De doelgroep is “op de goede weg”. Dit moet logischerwijs blijken uit de criminele antecedenten van de doelgroep in de afgelopen jaren. De doelgroep is in de afgelopen twee jaar geen enkele keer geverbaliseerd voor een strafbaar feit. Ook dit is belangrijk vanwege de kinderrijke omgeving.

- h. De doelgroep heeft in het verleden maximaal 5 criminele antecedenten opgebouwd. De doelgroep heeft geen enkel antecedent voor de volgende delicten:
- Moord (of poging) & Doodslag (of poging)
 - Drugshandel
 - Overval & Gewapende straatroof
 - Zedendelicten
 - Vuurwapenbezit
 - Geen gevangenisstraf voor enig ander delict van meer dan 24 maanden
- Ook dit is belangrijk vanwege de kinderrijke omgeving.
- i. Er worden louter Rotterdammers in MO Nesselande opgevangen. Er worden afspraken gemaakt over het definiëren van het begrip Rotterdammer. Iemand die altijd in Dordrecht heeft gewoond en enkele jaren geleden vanwege de Paulus Kerk naar Rotterdam is gekomen (en sindsdien Rotterdam als verblijfplaats heeft), is in elk geval geen Rotterdammer.

(*) Leden van het Dagelijks Bestuur van Prins Alexander hebben deze voorwaarden zelf genoemd of ermee ingestemd, op de informatiebijeenkomst op 23 april 2007 of in de media. We vinden dit een overtuigende start van de bestuurders bij het opstellen van de voorwaarden.

(**) Op de eerste informatieavond gezegd door Leger des Heils en bevestigd door een DB-lid.

Discussie: De beste doelgroep voor Nesselande

Een voorlichtster van de deelgemeente Prins Alexander heeft tegen één van ons, over de telefoon ooit gezegd (vlak voordat de locatie bekend werd gemaakt), dat er “*geen verslaafden*” zullen worden opgevangen, “*maar bijvoorbeeld zwangere tienermeisjes*”

Dit vinden we een uitermate goede suggestie. We stellen dan ook voor om in de MO Nesselande inderdaad zwangere jonge vrouwen op te vangen, en daaromtrent enige nadere voorwaarden uit te werken. Hiervoor zal voldoende maatschappelijk draagvlak bestaan. Hetzelfde geldt voor een blijf-van-mijn-lijf-huis of een opvang huis voor allochtone meisjes of jonge vrouwen die vanwege eerconflicten niet meer thuis kunnen wonen.

4. Verklaring van ‘goed genoeg gedrag’

- a. Alvorens iemand mag komen wonen in de MO Nesselande, dient er een verklaring van goed genoeg gedrag te worden ondertekend door de voorzitter van de deelgemeente, een politiechef, de directeur van het Leger des Heils en een bewonersvertegenwoordiger uit klankbordgroep of beheerscommissie. Ten behoeve van deze verklaring voert de politie een antecedentenonderzoek uit. Bij twijfel over de psychische gesteldheid kan een psychologisch onderzoek worden uitgevoerd. Er wordt bezien of wordt voldaan aan de onder punt 3 genoemde voorwaarden.

5. 'Overige huisregels'

- a. Om in MO Nesselande te kunnen wonen dient een bewoner een verplichtend weekprogramma te hebben dat voorziet in betaald of onbetaald werk van tenminste 36 uur per week. Indien dit geen regulier werk is, betreft het een verplichte dagbesteding. Er worden door het Leger des Heils (werk)staten bijgehouden van de doelgroep. Dit is ook belangrijk vanwege de kinderrijke omgeving: werk haalt de doelgroep van de straat. Werk is echter ook belangrijk voor de doelgroep: het brengt ritmiek aan in het leven, en het helpt een terugval te voorkomen. Tenminste 10 van de bewoners hebben vast werk van 36 uur per week.
- b. Er wordt een restrictieve bezoekenregeling opgesteld. Dit is belangrijk om te voorkomen dat bezoekers zorgen voor overlast. Bezoekers moeten in elk geval het pand uiterlijk om 22:00 uur verlaten. Overnachtingen van niet-bewoners zijn niet toegestaan. De medewerkers van het Leger des Heils hebben de bevoegdheid om zo nodig bezoekers te fouilleren. Bezoekers waarbij verboden spullen (drugs, wapens etc) worden aangetroffen zijn niet langer welkom en wordt de toegang tot de MO ontzegd. De klankbordgroep wordt binnen 5 dagen van de uitsluiting op de hoogte gebracht.
- c. De bewoners betalen huur. Er wordt een huurovereenkomst opgesteld, waarin onder meer de hier genoemde voorwaarden worden genoemd. Dit wordt aangevuld met gebruikelijke voorwaarden over overlast, zoals geluidsoverlast. Verstoringen van de openbare orde zijn ook een grond om de huurovereenkomst op te zeggen (dit is juridisch mogelijk; desgewenst kunnen we hierover informatie verstrekken).

6. Het begeleidende personeel: aantal en kenmerken

- a. Er dient 7 x 24 uur begeleidend professioneel personeel van het Leger des Heils in de MO Nesselande aanwezig te zijn. Vooral ook in de avonduren en in de nacht, omdat dit de uren zijn waarop een terugval naar verslaving bij uitstek zou kunnen plaatsvinden of waarop zich onderlinge conflicten zouden kunnen voordoen. Dit is dus ook van belang voor de veiligheid van de doelgroep.

Als uit evaluaties blijkt dat het goed gaat, is het wellicht mogelijk en deel van de 24 uren begeleiding in handen te geven van vrijwilligers.

- b. Het Leger des Heils zorgt ervoor dat de begeleiders onderling vervangbaar zijn, en dat ze een goede band opbouwen met de doelgroep. Dit vergt intensieve begeleiding en een span of control van 1 op 6.
- c. Het personeel van het Leger des Heils combineert begeleiding zo nodig met sancties (zie punt 4). De klankbordgroep of beheerscommissie ziet erop toe dat dit ook daadwerkelijk gebeurt.
- d. Het begeleidend personeel wordt geselecteerd om personen die op de goede weg zijn verderop te helpen.

- e. Er is 7 x 24 uur per een begeleider van het Leger des Heils telefonisch bereikbaar, ook voor burgers.

7. Sancties, handhaving en controle

- a. Er wordt gewerkt met gele en rode kaarten. Bij een rode kaart wordt een persoon meteen verwijderd uit de MO Nesselande (niet op straat gezet, maar per direct teruggezet; deze persoon dient bij voorrang een bed te krijgen in b.v. een dag- of nachtopvang).

Twee keer geel geldt onder meer voor:

- Drugsgebruik (soft of hard) in de voorziening
- Harddrugs gebruik op straat
- Een overtreding van de APV
- Om niet legitieme redenen het werk of de dagbesteding verzaken
- Hinderlijk gedrag jegens kinderen of ouderen
- Openbaar dronkenschap

- b. Het is soms nodig om in één keer een rode kaart te trekken. Dit geldt voor:

- Wapenbezit
- Drugshandel
- Het lastig vallen van kinderen op straat
- Geweldgebruik (ook in de voorziening tegen medebewoners of tegen begeleider)
- Het aantreffen van drugs in de woning
- Een veroordeling voor een strafbaar feit waarop tenminste 6 maanden gevangenisstraf staat

- c. Alle leden van klankbordgroep of beheerscommissie worden binnen 5 dagen geïnformeerd indien een bewoners van MO Nesselande een overtreding of strafbaar feite begaat.

- d. Het is niet mogelijk om voor de onder 7a en 7b genoemde zaken een 'waarschuwing' uit te delen: er wordt altijd een kaart uitgedeeld. Een gele kaart blijft geldig zolang iemand in MO Nesselande woont.

Het is mogelijk om een kaart te geven voor niet genoemde zaken.

- e. Politie en Leger des Heils voeren drie keer per jaar een onaangekondigde controle uit in de MO Nesselande. De woningen worden doorzocht op verboden spullen. Dit wordt mogelijk gemaakt in de huurovereenkomst. Deze aantasting van de privacy is tolerabel vanwege de kansen die worden geboden door opvang in de MO Nesselande. Er mag een bewoner uit de klankbordgroep bij de controle aanwezig zijn.

- f. Meldingen van burgers over de MO Nesselande en over haar bewoners, strafbare feiten of overtredingen van bewoners van de MO Nesselande worden bijgehouden door de politie, en ze worden tenminste eens per kwartaal in een totaaloverzicht ter beschikking gesteld aan de klankbordgroep of beheerscommissie.

- g. Bewoners controleren tenminste drie keer per jaar op onaangekondigde momenten of de begeleiders van het Leger des Heils aanwezig zijn in de voorziening en ze controleren de telefonische bereikbaarheid.
- h. De politiesurveillance in Nesselande wordt opgevoerd. Hierover worden harde prestatieafspraken gemaakt. Er worden toezichthouders aangesteld, die toezicht houden op de jeugd en op de bewoners van MO Nesselande, in feite op iedereen. Op zonnige dagen en in vakantieperioden wordt het toezicht opgehoogd vanwege de drukte in de omgeving van het strand in Nesselande.

8. Klankbordgroep en beheerscommissie

- a. Er worden bewoners opgenomen in de klankbordgroep en in de beheerscommissie. Het betreft bewoners uit heel Nesselande, omdat de MO Nesselande nu eenmaal centraal is gelegen, waardoor het relevant is voor elke bewoner van Nesselande.
- b. De bewoners in klankbordgroep en beheerscommissie controleren de gang van zaken, maar zorgen dat ze objectief andere bewoners informeren over de gang van zaken. Indien er geen overlast is (zoals de bedoeling is), dragen ze zo bij aan het maatschappelijk draagvlak.
- c. In de klankbordgroep en beheerscommissie wordt voorrang verleend aan bewoners met materiekkennis en relevante praktijkervaring.
- d. Politie, deelgemeente, gemeente, GGD en Leger des Heils hebben een informatieplicht jegens de bewoners die in de klankbordgroep of beheerscommissie zitten

9. Onafhankelijke evaluaties

- a. Er worden drie onafhankelijke evaluaties uitgevoerd naar de gang van zaken bij de MO Nesselande. Eén ex ante (voor de opening), een na een jaar en een na twee jaar. In de evaluatie wordt niet alleen de overlast en organisatie van MO Nesselande onderzocht, maar ook het effect van MO Nesselande op de verkoop van woningen.

De evaluaties dienen echt onafhankelijk te zijn en worden derhalve uitgevoerd door een onafhankelijke deskundige partij.

10. Wat mag van de burgers in Nesselande gevraagd worden?

- a. Burgers zijn oplettend en melden vroegtijdig eventuele problemen rondom de MO Nesselande.
- b. Burgers gedragen zich tegenover de doelgroep.

- c. Burgers kunnen zich bij het Leger des Heils aanmelden als vrijwilliger voor werkzaamheden t.b.v. de MO Nesselande. Het Leger des Heils selecteert en organiseert de inzet van vrijwilligers.
- d. De bewoners en begeleiders van de MO Nesselande koken eens per maand (de eerste vrijdagavond van de maand) een maaltijd. Voor die maaltijd worden per keer maximaal zes bewoners uit Nesselande uitgenodigd. Deze bewoners betalen de maaltijd.

11. Als er toch overlast is of als de gemaakte afspraken niet worden nageleefd

- a. Als er toch geregeld overlast (hetgeen onder meer tot uitdrukking komt in meldingen van overlast die wordt veroorzaakt door bewoners van MO Nesselande) blijkt te zijn van de MO Nesselande, of als wordt vastgesteld dat overeengekomen afspraken niet worden nageleefd, wordt de MO Nesselande gesloten. Het pand krijgt dan een wijkgerichte bestemming, gericht op de goedwillende jeugd.
- b. Er worden ook in de toekomst nooit en te nimmer personen in MO Nesselande opgevangen die drugs gebruiken, die verslaafd zijn of die psychisch gestoord of verstandelijk gehandicapt zijn. Als er ooit voldoende aanbod is van personen die aan de gestelde eisen voldoen, neemt het aantal bewoners van MO Nesselande af of krijgt het pand een wijkgerichte bestemming, gericht op de goedwillende jeugd.